

Geenitekniikkaa tutkitaan avoimesti

(Maaseudun Tulevaisuus 6.7.2007)

Maaseudun Tulevaisuuden 20.6. julkaistussa Olli Paasivirran artikkelissa kirjoittaja toteaa geenitekniikan käytön nopean laajenemisen ja sen myötä saadut moninaiset hyödyt. Geenitekniikan käytön valvonnasta hän toteaa, että geenitekniikkalaki on toimiva sekä terveys- ja ympäristöseikat huomioon ottava.

Kirjoittaja on kuitenkin huolissaan siitä, että geenitekniikan lautakunta viranomaisena ei ole riittävän avoin erityisesti muuntogeenisillä kasveilla suoritettujen kenttäkokeiden suhteen. Haluamme oikaista kirjoituksessa esitettyä tältä osin.

Toiminnanharjoittajan tulee anoa kenttäkokeeseen lupaa geenitekniikan lautakunnalta. Hakemuksessa on kuvaus testattavan kasvin kehitystyöstä, joka etenee vaiheittain tutkimuslaboratorioista kenttäkokeiden kautta tuotteeksi. Jokaisessa vaiheessa tehdään riskinarviointi ja noudatetaan arvioinnin perusteella määräytyviä turvatoimia.

Kenttäkoetta tehtäessä on siten jo paljon tietoa kasvista ja sen turvallisuudesta. Kenttäkokeen perustarkoitus on varmistaa, että haittoja ei aiheudu luonnonolosuhteissakaan.

Yleisö ja kansalaisjärjestöt saavat paljon tietoa kenttäkokeesta, voivat arvioida niitä ja esittää niistä kommentteja geenitekniikan lautakunnalle. Geenitekniikan lautakunta kuulee yleisöä suunnitellusta kenttäkokeesta. Yleisöllä on oikeus tutustua kenttäkokeita koskeviin hakemusasiakirjoihin ja saada niistä jäljennös sekä esittää hakemuksista kirjallisia mielipiteitä 60 päivän ajan kuulemisen alkamisesta.

Hakemus ja sitä koskeva riskinarviointi ovat nähtävillä lautakunnan internetsivuilla sekä sosiaali- ja terveysministeriön kirjastossa. On myös mahdollista järjestää julkinen kuuleminen, jossa läsnä on niin hankkeen vastuullisia tutkijoita kuin lautakunnan edustajia; näin tehtiin Suomessa silloin kun viimeksi käsiteltiin kenttäkoehakemusta vuonna 2005. Hakemus tallennetaan myös geenitekniikan rekisteriin, josta se on myöhemmin saatavissa.

Toisin kuin Paasivirta kirjoittaa, tieto Suomessa suunnitelluista kenttäkokeista julkaistaan paitsi Virallisessa lehdessä (minimivaatimus) myös lautakunnan internetsivuilla.

Paasivirta on myös huolissaan siitä, että kenttäkokeita tuhotaan ja hän uskoo, että sabotaasi jäisi tekemättä tiedon lisääntyessä. Kuten edellä esitetään, aktivisteillakin on käytettävissä runsaasti tietoa kenttäkokeesta.

Lisäksi Paasivirta arvelee, että kenttäkokeiden paikan tarkka ilmoittaminen vähentäisi niihin kohdistuvia tuhotöitä tai vähentäisi halua purkaa mieltään kenttäkokeita vastaan tällä tavalla. Suomessa paikka on ilmoitettu tilan, tai jos tila on pieni, kylän tai lähiön tarkkuudella.

Koepaikkatiedon tarkkuuden vaikutukset alttiuteen tuhotöille eivät ole ilmeisiä. Euroopan unionissa on jäsenvaltioita, joissa tarkkuus on viljelypalsta, ja maita, joissa ilmoitetaan vain maantieteellinen alue. Tuhotöitä tehdään kummankin strategian valinneissa maissa.

Matti Sarvas
geenitekniikan lautakunnan
puheenjohtaja

Irma Salovuori
geenitekniikan lautakunnan
pääsihteeri